

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto
valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntönnö 5.9.2017; VM 1731/03.01.00/2017

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maakunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista

Asetusluonnoksen mukaan maakunnan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laadinnassa ei sovellettaisi kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 5 luvun 2 a, 2 b, 4, 5 b, 15 ja 17 §: ää eikä 7 a lukua. Lisäksi maakunnan oma pääoma muodostuisi ainoastaan peruspääomasta, edellisten tilikausien ylijäämästä (alijäämästä) sekä tilikauden ylijäämästä (alijäämästä).

Suomen Kuntaliitto on lausuntoluonnoksessaan 2.10.2017 (Dnro 682/03/2017) esittänyt näkemyksensä, että *nämä rajaukset ovat perusteltuja erityisesti maakuntien kirjanpidon yhdenmukaistamiseksi ja tilinpäätöksen vertailukelpoisuuden varmistamiseksi.*

Asetuksella säädettäisiin myös maakunnan osavuositilinpäätöksestä, joka laadittaisiin sekä maakunnasta että konsernitasolla. Osavuositilinpäätös olisi laadittava neljännesvuosittain, ja sen laadinnassa noudatettaisiin kirjanpitolain yleisiä tilinpäätösperiaatteita.

Osavuositilinpäätöksessä esitettäisiin asetustalon mukaan toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus, talousarvion toteutuminen sekä arvio tulevasta kehityksestä.

Suomen Kuntaliitto on edelleen lausuntoluonnoksessaan 2.10.2017 (Dnro 682/03/2017) esittänyt näkemyksensä, että se *ei kannata edellä mainitun sisältöistä neljännesvuosittain laadittavaa osavuositilinpäätöstä.* Perusteluina muun muassa se, että edellä kuvatus kaltainen velvoite olisi erityisen työllistävä ja kallis prosessi.

Kunnan Taitoa Oy yhtyy Suomen Kuntaliiton edellä esittämään näkemykseen viitaten asetustekstin viitaukseen kirjanpitolain (1336/1997) yleisiin periaatteisiin. Erityisesti viitaten kyseisen lain konsernitilinpäätöksen laajuuteen 6 luvun mukaan. Erityisinä haasteina haluamme erikseen kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

- 4 kertaa vuodessa tehtävä maakuntakonsernin välitilinpäätös olisi aikataulullisesti erittäin haastava toteuttaa
- Se tarkoittaisi jokaisen konsernin yhtiön ja liikelaitoksen tilinpäätöksen tekoa kvartaalin lopun tilanteesta ennen kuin yhdistelemään päästäisiin. Liikelaitoksetkin lienevät suuria, joten osavuositilinpäätösten teko veisi aikaa myös niiden osalta
- Jo pelkkä sisäisten erien täsmäys on todella suuri työ
- Kaikki konserniin kuuluvat eivät välttämättä toimi samassa järjestelmäympäristössä (esim. Maakuntien Tilakeskus Oy), mikä osaltaan lisääisi manuaaliryöstä konsernitilinpäätöksen laajuudessa osavuositilinpäätöksessä
- Q2:n osavuositilinpäätös osuisi kesälomakauteen, Q3 osavuositilinpäätös todennäköisesti budjetoituaikaan
- Kuitenkaan osavuositilinpäätöksen tekoon ei saisi mennä kauan aikaa, koska uusi osavuositilinpäätös olisi taas pian alkamassa
- Osavuositilinpäätöksestä aiheutuisi suuret kustannukset maakunnille (talouspalveluiden tuottajan korkeampi veloitus) ja paljon lisätyötä heille itselleenkin, joten tämä vaatisi lisäresursseja myös maakuntiin
- Osavuositilinpäätöksen tarkka haluttu laajuus jäi epäselväksi asetustekstissä. Mitä enemmän vaadittaisiin osavuositilinpäätöksessä liitetietoja, sitä suurempi vaikutus työmäärään.

Kunnan Taitoa Oy yhtyy näiltä osin Suomen Kuntaliiton edellä esittämään näkemykseen neljännesvuosittain laadittavasta osavuositilinpäätöksestä ja perusteluihin asiasta, jonka lisäksi Kunnan Taitoa Oy:n näkemyksen mukaan osavuositilinpäätös voitaisiin korvata esimerkiksi osavuosikatsauksella, jonka laajuus olisi määriteltävä suppeammaksi kuin kirjanpitolain yleisten periaatteiden mukainen osavuositilinpäätöksen laajuus. Kunnan Taitoa Oy:n näkemyksen mukaan kustannukset, ennakoinaton suuri työmäärä, aikataululliset haasteet ja järjestelmäympäristön kirjo asettavat sen laajuisen haasteen, jonka perusteella emme suosittele maakuntakonsernin osavuositilinpäätöstä tehtäväksi 4 kertaa vuodessa.

Kuntaliiton lausuntoluonnoksessaan 2.10.2017 (Dnro 682/03/2017) edelleen esittämän käsityksen mukaan asetusluonnoksen ko. kohdan tarkoituksena on saada maakunnan talouden ja toiminnan kehityksestä riittävästi tietoa vuoden mittaan. Tiedonsaanti on kuitenkin turvattu mm.

siten, että maakunta raportoi kuukausittain automaattisesti taloustietonsa Maakuntatieto-ohjelman mukaisesti. Sanalliset selvitykset mm. olennaisista tapahtumista ja arvio tulevasta kehityksestä voidaan antaa muutenkin kuin osavuositilinpäätöksessä; samoin valtakunnallisten palvelukeskusten tiedot tulisi saada muutoin kuin maakunnan konsernitason raportoinnista eli suoraan palvelukeskuksilta. Ja jos osavuositilinpäätökset kuitenkin vaaditaan, niiden määrä tulee vähentää yhteen (7 kuukauden tilanteesta), ja niiden/sen sisältöä tulee keventää. Kuntaliitto ei näe neljännesvuosittain laadittavissa osavuositilinpäätöksissä sellaista lisäarvoa, mitä ei saataisi muullakin raportoinnilla. Asetusluonnoksessa tulisi Kuntaliiton näkemyksen mukaan myös todeta, että osavuositilinpäätöstä ei tarvitse tilintarkastaa kuten ei muutakaan raportointia. Vaikka tilintarkastajan ei tarvitsisi antaa osavuositilinpäätöksestä tai muusta raportoinnista erillistä tilintarkastuskertomusta, tilintarkastajalla voidaan katsoa olevan velvollisuus tutustua osavuositilinpäätöksiin riittävässä määrin osana hallinnon tarkastusta, mikä lisää osavuosiraportoinnista aiheutuvia kustannuksia.

Kunnan Taitoa Oy yhtyy Suomen Kuntaliiton edellä esittämään ehdolliseen näkemykseen osavuosikatsausten määrästä, laajuudesta sekä perusteluihin asiasta.

Kunnan Taitoa Oy

Sami Puukari
Toimitusjohtaja

LIITTEET

Kuntaliiton lausuntoluonnos 2.10.2017 (Dnro 682/03/2017)

2.10.2017

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 Valtioneuvosto
valtiovarainministerio@vm.fi

Lausuntopyyntönnö 5.9.2017; VM 1731/03.01.00/2017

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maakunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi maakunnan tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista. Maakuntalain 98 §:ssä esitetään säädettäväksi, että maakunnan kirjanpitovelvollisuuteen, kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan maakuntalain lisäksi kirjanpitolakia. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset maakunnan tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta, tilinpäätöksen liitetiedoista, tuloslaskelmasta, rahoituslaskelmasta, taseesta, konsernitilinpäätöksestä ja sen liitetiedoista, osavuositilinpäätöksestä, laskenta- ja tilijärjestelmästä sekä palvelukohtaisista kustannustiedoista.

Asetusluonnoksen mukaan maakunnan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laadinnassa ei sovellettaisi kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 5 luvun 2 a, 2 b, 4, 5 b, 15 ja 17 §:ää eikä 7 a lukua. Lisäksi maakunnan oma pääoma muodostuisi ainoastaan peruspääomasta, edellisten tilikausien ylijäämästä (alijäämästä) sekä tilikauden ylijäämästä (alijäämästä). Kuntaliitto pitää näitä rajoituksia perusteltuina erityisesti maakuntien kirjanpidon yhdenmukaistamiseksi ja tilinpäätösten vertailukelpoisuuden varmistamiseksi.

Pääasiassa kyse on siitä, ettei IFRS-standardia sovellettaisi maakuntien kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Asetuksella myös suljettaisiin pois maakuntien mahdollisuus tehdä tilikauden tuloksesta varaus- tai rahastosiirtoja. Kyseiset erät olisivat ylijäämäisestä tuloksesta tehtäviä siirtoja, jotka olisivat osa omaa pääomaa tai sitä vastaavia eriä. Yhdenmukaisen kirjanpitoikäytännön kannalta on perusteltua, ettei maakuntien taseeseen tulisi oman pääoman rahastoja eikä vapaaehtoisia varauksia.

Asetusluonnoksen mukaan valtakunnalliset palvelukeskukset yhdistettäisiin omistussuhteiden mukaan maakuntien konsernitilinpäätöksiin ns. suhteellisella yhdistelyllä kirjanpitolain 6 luvun 15 §:n mukaisesti. Kuntaliiton näkemyksen mukaan tällä tavoin "maakuntasektorin" kokonaisuudesta saadaan oikeampi ja riittävämpi kuva kuin ilman yhdistelyä, vaikka menettely poikkeaa muiden osakeyhtiöiden yhdistelystä konsernitilinpäätökseen. Jos vaikutus yksittäisen maakunnan taloudellisiin tunnuslukuihin on merkittävä, tulee se huomioida mahdollisen arviointimenettelyn käynnistämismuutoksissa.

Asetuksella säädettäisiin myös maakunnan osavuositilinpäätöksestä, joka laadittaisiin sekä maakunnasta että konsernitasolla. Osavuositilinpäätös olisi laadittava neljännesvuosittain, ja sen laadinnassa noudatettaisiin kirjanpitolain yleisiä tilinpäätösperiaatteita. **Kuntaliitto ei kannata neljännesvuosittain laadittavaa osavuositilinpäätöstä**, jossa asetustalon luonnoksen mukaan esitettäisiin toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus, talousarvion toteutuminen sekä arvio tulevasta kehityksestä. Ko. osavuositilinpäätöksen laatiminen olisi työllistävää ja erittäin kallis prosessi.

Asiassa on erotettava kaksi eri asiaa: osavuositilinpäätös ja raportointi. Kuntaliiton käsityksen mukaan asetustalon luonnoksen ko. kohdan tarkoituksena on saada maakunnan talouden ja toiminnan kehityksestä riittävästi tietoa vuoden mittaan. Tiedonsaanti on kuitenkin turvattu mm. siten, että maakunta raportoi kuukausittain automaattisesti taloustietonsa Maakuntatieto-ohjelman mukaisesti. Sanalliset selvitykset mm. olennaisista tapahtumista ja arvio tulevasta kehityksestä voidaan antaa muutenkin kuin osavuositilinpäätöksessä; samoin valtakunnallisten palvelukeskusten tiedot tulisi saada muutoin kuin maakunnan konsernitason raportoinnista eli suoraan palvelukeskuksilta. Jos osavuositilinpäätökset kuitenkin vaaditaan,

niiden määrä tulee vähentää yhteen (7 kuukauden tilanteesta), ja niiden/sen sisältöä tulee keventää. Kuntaliitto ei näe neljännesvuosittain laadittavissa osavuositilinpäätöksissä sellaista lisäarvoa, mitä ei saataisi muullakin raportoinnilla.

Asetusluonnoksessa tulisi Kuntaliiton näkemyksen mukaan myös todeta, että osavuositilinpää-
töstä ei tarvitse tilintarkastaa kuten ei muutakaan raportointia. Vaikka tilintarkastajan ei tar-
vitsisi antaa osavuositilinpäätöksestä tai muusta raportoinnista erillistä tilintarkastuskerto-
musta, tilintarkastajalla voidaan katsoa olevan velvollisuus tutustua osavuositilinpäätöksiin
riittävässä määrin osana hallinnon tarkastusta, mikä lisää osavuosiraportoinnista aiheutuvia
kustannuksia.

SUOMEN KUNTALIITTO

Ilari Soosalu
johtaja, kuntatalous

Marja-Liisa Ylitalo
erityisasiantuntija, kuntatalous